

Остава да видимъ, где е лежала областъта на смолѣнитѣ, която е заелъ кавханъ Исбулъ при царуването на българския князь Пресиана (836—852 г. споредъ Златарски) и въ която е билъ поставенъ нашиятъ камененъ надписъ.

Името на смолѣнитѣ се поменува по-нататъкъ въ списъка на епархиитѣ, подчинени на цариградския патриархъ при Лъва Мждри (886—912 г.). На филипийския митрополитъ, чието седалище е било въ гр. Филипи, гдето се намѣри нашиятъ надписъ, били подчинени следнитѣ седѣмъ епископства: Τῷ Φιλίππων, Μακεδονίας: ὁ Θεωρίου, ὁ Πολυστύλον (нѣкогашната Αὔθηρα), ὁ Βελικείας, ὁ Χριστοπόλεως (Кавала), ὁ Σμολαίνων, ὁ Καισαροπόλεως (между планина Кушница или Пангей и Тахино¹), ὁ Ἀλεξτροπόλεως (Ἀνακτοροπόλεως, сега Левтера при Кавала). Ако се гледа по реда на поменатитѣ епископства по бѣломорския брѣгъ, между Лагоския и Орфански заливи, Смолѣнската епископия ще трѣбва да поставимъ между Кавала и Кесарополъ, въ Правишката и Кавалска околии, т. е. въ близко съседство на гр. Филипи, гдето се откри надписътъ съ името на смолѣнитѣ.

Смолѣнската областъ е била много по-обширна отъ обсега на малката епископия съ това име и е образувала у византийцитѣ цѣла военно-административна тема. Ако сждимъ по единъ актъ отъ 1079 г. (срв. въ приложенията на Визант. Временникъ, IX, 125 сл.), издаденъ отъ нотариа Йоанъ Берисъ, който водѣлъ войсковитѣ списъци на смолѣнитѣ, юго-западната граница на Смолѣнската тема трѣбва да поставимъ дори до светогорския провлакъ, заедно съ градеца Йерисо. Смолѣнската областъ като „тема“ (θέμα τῶν Σμολένων) се поменава въ актоветѣ и въ хрисовулитѣ на Бачковския манастиръ отъ 1083 г. (Виз. Врем. XI, прил. стр. 55). Презъ края на сжщия XI в. въ предѣлитѣ на смолѣнитѣ (εἰς μέρη τῶν Σμολένων)

¹) За положението на Καισαρόπολις въ Зъхненско, не далечъ отъ с. Σραβίκιον (сега Здравикъ), ни упѣтва типикътъ на Бачковския манастиръ отъ 1083 г. Тамъ четемъ следното: Πρὸς τοῦτοις καὶ ταῦτα προσέθηκεν ἐν τῇ ἐγγράφῃ διατυπώσει αὐτοῦ ὁ μακάριός μου αὐτάδελφος, λόγῳ ληγῆατος μοι δεδωκώς ἐκ τῶν δεδωρημένων αὐτῷ δι' εὐσεβοῦς χρυσοβοῦλλον τοπίων τὸ χωρίον, ὃ Σραβίκιον λέγεται, σὺν τῇ Καισαροπόλει τῇ διακειμένη ἐν τῷ θέματι τῶν Σερρῶν ἐν τῇ τοποθεσίᾳ τοῦ θάνδου Ζαβάλτας μετὰ τῆς λίμνης αὐτῆς καὶ τῶν ὁψαροτοπίων καὶ τοῦ ὀπ' αὐτὴν ἀγριδίου τοῦ λεγομένου Γελαύνωνος . . . (Виз. Временникъ, XI, приложение, 12). Понеже Σραβίκιον е сегашното с. Здравикъ, то можемъ допусна, какво съседното с. Семалтосъ ще отговаря на Ζαβάλτα. Петъръ Папагеоргиу (Byz. Zeitschrift III, 305) отъждествява Καισαρόπολις съ зъхненското с. Черепляни, а за Ζαβάλτα предполага да е въ връзка съ името на блатото при Правища.